

DIENTVERPLAATSINGEN

Door de werknemers alternatieven ter beschikking te stellen om zich te verplaatsen in het kader van hun professionele activiteiten, verkleint men zo de impact van de mobiliteit op het leefmilieu.

1. DOELSTELLINGEN

Informeer werknemers over de meest gepaste alternatieven in functie van de ligging van uw onderneming; haar activiteit; de regelmaat en het type van dienstverplaatsingen en vergemakkelijk voor hen het gebruik ervan! De keuze voor de ene of de andere vervoersmodus moet afhangen van de duur van de verplaatsing, het aantal personen of goederen dat vervoerd dient te worden en de beoogde bestemming.

Een heus beleid uitwerken voor het beheer van beroepsmatige verplaatsingen levert alleen maar voordelen op ... en dat voor iedereen!

Voordelen voor de werknemer

- **Tijdswinst:** snel met de fiets af te leggen trajecten; verplaatsingen die rendabel worden, omdat men de mogelijkheid heeft om te werken op de trein; één ding staat buiten kijf: op deze manier kunnen werknemers heel wat tijd winnen!
- **Nieuw gedrag:** aangezien de wagen niet langer nodig is voor beroepsmatige verplaatsingen heeft de werknemer de mogelijkheid om met andere vervoersmodi dan de wagen naar het werk te komen. Dat is de beste manier om een "modal shift" teweeg te brengen!

Voordelen voor de werkgever

- **Financieel voordelig:** door het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets aan te moedigen, door regels vast te leggen voor het gebruik van dienstwagens en door vergoedingen voor kosten veroorzaakt door het gebruik van een privéwage te vermijden, zullen de uitgaven voor beroepsmatige verplaatsingen dalen, zoveel is zeker!
- **Goed voor het imago:** blijkt geven van verantwoordelijk, positief en burgerlijk (tot zelfs dynamisch – door het gebruik van de fiets) gedrag zal de reputatie van het bedrijf ongetwijfeld ten goede komen!

Voordelen voor de samenleving

- **Goed voor het milieu:** minder vervuilende emissies en minder geluidsoverlast, dat is voor iedereen goed nieuws!
- **Op onze wegen...** minder auto's op de baan en meer multimodale verplaatsingen zorgen voor een vlotter verkeer op de wegen.

2. IMPLEMENTATIE

Identificeer in eerste instantie de meest relevante maatregelen om uit te voeren en neem deze op in uw actieplan. Eenmaal de procedure operationeel is, **dient u vervolgens het personeel regelmatig te informeren en sensibiliseren over de verschillende** alternatieven die hen ter beschikking worden gesteld in het kader van hun beroepsmatige verplaatsingen (vergaderingen, bezoeken, enz.). Zorg ervoor dat deze **informatie permanent toegankelijk is** (intranet, mededelingenborden, enz.) en **breng** de getroffen maatregelen **regelmatig in herinnering** om te vermijden dat de werknemers in het kader van hun professionele activiteiten alleen de auto nemen.

Maak uw informatie zo concreet mogelijk door bv. de tijdsduur van een verplaatsing naar een bepaalde vaak bezochte locatie (maatschappelijke zetel, gebruikelijke klanten, enz.) te vermelden in functie van de verschillende verplaatsingsmodi: te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer.

2.1. HET AANTAL VERPLAATSINGEN BEPERKEN

De beste verplaatsingen is de verplaatsing die niet gemaakt wordt! Vooraleer men zich dus verplaatst, doet men er goed aan om **zich af te vragen of de verplaatsing welk echt nodig is** en of men niet beter gebruik kan maken van nieuwe telecommunicatietechnologieën. Tele- en visioconferenties bieden namelijk een relatief goedkoop alternatief, waarmee men collega's/klanten kan afspreken zonder zich te verplaatsen.

2.2. MET DE FIETS

Omwille van zijn snelheid en stiptheid kan men de fiets als het ideale vervoersmiddel beschouwen! nooit in de file, overal door (eenrichtingsstraten, werken, enz.) en gemakkelijk een parkeerplaats!

Bovendien stelt de fiets in staat om op tijd op afspraken te zijn en straalt het een positief, jong en dynamisch beeld uit van de onderneming bij klanten en medewerkers.

Meer info: Info fiche "aanmoedigen van het fietsen"

Dienstfietsen ter beschikking stellen van van het personeel

Het ter beschikking stellen van dienstfietsen aan uw personeel voor het verrichten van beroepsmatige verplaatsingen is een maatregel die vaak erg gewaardeerd wordt.

Om het gebruik ervan te vergemakkelijken, doet u er goed aan om hen verschillende modellen van fietsen aan te bieden (naast de traditionele fiets) met elk hun eigen troeven, met name op het vlak van:

- intermodaliteit: met **een vouwfiets** kan een werknemer zijn traject gemakkelijker combineren met het gebruik van het openbaar vervoer;
- te leveren inspanning: met **een elektrische fiets** kunnen langere afstanden en/of trajecten met lastige hellingen gemakkelijker afgelegd worden!
- Flexibiliteit: het vergoeden van het gebruik van selfservice fietsen (Villo!, Bluebike, etc.) geeft de werknemer de mogelijkheid om van vervoersmiddel te kiezen voor de heen- en terugweg.

Het spreekt voor zich dat, om ervoor te zorgen dat het gebruik van de dienstfietsen werkelijk een succes wordt, de fietsen zelf **praktisch dienen te zijn en goed onderhouden moeten worden**. Het is dan ook zaak om:

- de dienstfietsen **regelmatig te laten onderhouden** door bv. een werkplaats in uw onderneming of een fietsenmaker waarmee u samenwerkt;
- een **reservatiesysteem** uit te werken, dat toegankelijk en gebruiksvriendelijk is, waarbij er altijd een minimumaantal goed onderhouden fietsen beschikbaar zijn;
- de fietsen op een **zichtbare, open locatie nabij de ingang** te plaatsen;

- een **verzekering tegen fietsdiefstal** te voorzien (ongeacht of u de fietsen nu al dan niet zelf huurt). Het graveren van de dienstfietsen is in dit opzicht een uitstekende preventiemaatregel (de politie doet dit gratis);
- voor goed **uitgeruste** fietsen te zorgen, met hangslot, bagagerek, helmen, fluorescerende jaszjes, fietstassen, regenkleding en **de Gewestelijke fietskaart** te voorzien;
- werknemers de mogelijkheid te geven om de dienstfietsen een bepaalde duur een fiets voor zijn woon-werkverplaatsingen te gebruiken. Op die manier kunnen ze deze modus **uittesten**, alvorens zich zelf een fiets aan te schaffen (zowel voor standaard-, plooi- en elektrische fiets). Deze fietsen kunnen ter beschikking gesteld worden aan werknemers die hun eigen fiets voor reparatie/onderhoud hebben binnengebracht.

Om een raming te kunnen maken van het aantal bedrijfsfietsen dat nodig is, dient u uw doelgroep, alsook de aard en de regelmaat van de te verrichten trajecten te analyseren.

Voor het overige dient u te weten dat beroepshalve verrichte verplaatsingen met de fiets (zowel met een dienstfiets als met een privéfiets) gedekt worden door de verzekering tegen "arbeidsongevallen".

Werknemers met materiaal kunnen ook de fiets op!

Men kan de dag van vandaag makkelijk 100 kilo's aan goederen vervoeren per fiets. Er bestaan verschillende soorten cargo-bikes: met of zonder elektrische hulp, mogelijkheid tot lading vanvoor of vanachter, enz.

Voor men overgaat tot de aankoop kan men ook deze type fietsen huren, dit kan in overleg met de werknemers om ook hun bereidwilligheid af te toetsen.

Informatie tot het huren van fietsen: www.provelo.be <services<huren<Brussel

Kopen of huren?

Als u twijfelt tussen het kopen of het huren van een fiets (leasing), doet u er goed aan om de kosten tegen elkaar af te wegen en daarbij ook het onderhoud en de verzekering tegen diefstal in rekening te nemen. Op dit ogenblik zijn er verschillende organisaties die een leasingdienst aanbieden.

[Meer informatie](#)

Als er zich in de buurt van uw bedrijf een **Villo-station bevindt**, kunt u natuurlijk ook deze fietsen voor de dienstverplaatsingen gebruiken. De Villo-fietsen zijn verspreid over het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk waarmee u enkele verplaatsingen al dan niet in combinatie met het openbaar vervoer kan gebruiken. De Villo-stations vindt u aan de belangrijkste treinstations, alsook aan tal van metro-, tram- en bushaltes.

Om het personeel aan te moedigen om deze Villo's te gebruiken voor **hun beroepsmatige (en woon-werk)verplaatsingen**, voor meer info moet u Villo contacteren.

We raden u, bij wijze van aanvulling op het ter beschikking stellen van deze abonnementen, aan om:

- volledig of gedeeltelijk tussen te komen in de **gebruikskosten door** bijvoorbeeld een maximumbedrag te bepalen (kosten die ook ten laste van de werknemer kunnen zijn, maar beperkt blijven, omdat bij elk gebruik de eerste 30 minuten gratis zijn);
- met uw fietsende werknemers een **overeenkomst** te sluiten, opdat de gebruiksvoorwaarden duidelijk zouden zijn over de gevolgen van het niet naleven van de regels;
- de **waarborg** ten laste van de werknemer om hem verantwoordelijk te stellen bij het gebruik van de fiets (bedrag dat enkel geïnd wordt bij het niet-naleven van de algemene voorwaarden)

Meer informatie: www.villo.be of V.Legrand of 02/274.11.36.

Fietspremie

Zowel voor woon-werk- als voor beroepsmatige verplaatsingen (beroepsmatig enkel als de fiets eigendom is van de werknemer) kunnen de werknemers een premie van 0,22 € per kilometer toegekend worden. Dit bedrag van 0,22 euro per kilometer is onbelast voor de werknemer en is vrijgesteld van belastingen en sociale bijdragen voor de werkgever. Dit financiële voordeel kan een stimulans vormen om het gebruik van de fiets voor beroepsmatige verplaatsingen aan te moedigen en tevens de onderhouds- en verbruikskosten van de dienstwagens verkleinen.

Meer info: Info fiche "De fiscale aspecten van de woon-werkverplaatsingen"

2.3 MET HET OPENBAAR VERVOER

Meer info: Aanmoedigen van het openbaar vervoer

De verschillende lijnen van het openbaar vervoer, vooral diegene in eigen bedding (d.w.z. voornamelijk treinen, metro's en sommige trams en bussen) maken dat men zich snel kan verplaatsen, naast alle verkeersopstoppingen op de gewone weg.

(Een kaart/USB stick/draadloze modem met 3g/4g geeft de mogelijkheid voor de werknemers om al verplaatsend te werken)

Stedelijk openbaar vervoer

Om het gebruik van het stedelijk openbaar vervoer aan te moedigen voor het verrichten van beroepsmatige verplaatsingen, kunt u:

- **informatie verstrekken aan en communiceren over** alle vervoersmogelijkheden in Brussel. Het is vaak door een gebrek aan informatie dat het potentieel van het stedelijk openbaar vervoer niet ten volle benut wordt. Stel **de plannen van de stedelijke vervoersnetten** daarom ter beschikking voor de werknemers en verleen hen **toegang tot de websites** van de verschillende operatoren die op het grondgebied actief zijn (MIVB, DE LIJN, TEC), zodat zij het te volgen traject kunnen nakijken en ook de dienstregeling kunnen raadplegen;
- sensibiliseren door mee te geven dat deze vervoersmodus **intermodaal** is met de fiets (dienstvouwfiets, eigen fiets of Villo).
- **kom financieel tussen bij gebruik van het stedelijk openbaar vervoer of zelfs het aankoop van een ticket vergemakkelijken**. Zo biedt de MIVB voordeelkaartjes aan, die per 100 stuks worden verkocht tegen een voordelig tarief en geldig zijn op het hele netwerk van de MIVB. Stel deze kaartjes ter beschikking (bv. aan het onthaal of aan het secretariaat).

Laat de personeelsleden die over een bedrijfswagen beschikken, eveneens van dit financieel voordeel genieten (vooral dan diegenen die weinig beroepsmatige verplaatsingen dienen te verrichten). Op die manier maakt u de trajecten voor uw werknemers veel comfortabeler (minder stress door het verkeer, minder tijdverlies bij het zoeken van een parkeerplaats, enz.) en zult u ook de "modal shift" bevorderen bij woon-werkverplaatsingen.

Om over de plannen van de MIVB te beschikken en meer informatie te krijgen over deze voordeelkaartjes van de MIVB, kunt u contact opnemen met de ["Key Account"-cel](#)

Trein

De trein nemen voor iets verder gelegen bestemmingen of beroepsmatige verplaatsingen binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Brussel beschikt immers over 28 treinstations) kan erg voordelig zijn voor u en uw werknemer. Enkele voordelen op een rijtje:

- **Tijds winst:** uw werknemer zal van het traject gebruik kunnen maken om bv. documenten te lezen, een vergadering voor te bereiden, enz.
- De trein in Brussel laat je **heel snel de stad doorkruisen**. Zo zal het traject Jette-Brussel Luxemburg en Moensberg-Delta 12 minuten in beslag nemen.
- **Combinatie met andere vervoersmodi:** een dergelijke intermodaliteit is mogelijk via bv. **de dienstvouwfiets** (voor kortere trajecten tussen het station en de ontmoetingsplaats). Daarnaast kan de trein echter ook in combinatie met de **bedrijfswagen**. De NMBS biedt namelijk een product ("**Railease**" genaamd) voor de combinatie "bedrijfswagen en trein" aan. De trein kan ook makkelijk gecombineerd worden met de MIVB zoals deze [netkaart](#) aantoont.
- **Geld besparen:** Stel uw werknemers "Railpassen" ter beschikking, d.w.z. 10-rittenkaarten die voor het hele Belgische grondgebied gelden (1ste of 2de klas).

Voor zaken- en dienstreizen kan de NMBS u eveneens een oplossing op maat aanbieden (via het "[Contractual Ticket on line](#)").

Ten slotte is er ook nog de mogelijkheid om tickets in grote hoeveelheden aan te kopen in de vorm van zogenaamde "[bulkbiljetten](#)".

Voor meer informatie over de producten en diensten van de NMBS, contacteert u de dienst "[Key Account & Prospection](#)" [Nmbs-mivb kaart](#)

2.4 MET DE WAGEN

Voor bestemmingen die minder goed toegankelijk zijn met het openbaar vervoer, is het gebruik van de wagen onvermijdelijk. Om echter al te veel misbruik van de auto te vermijden, moet het rationeel gebruik ervan aangemoedigd worden en moet er een gebruikskader bepaald worden voor dienstwagens.

Als ten slotte meerdere werknemers naar dezelfde plek moeten, moedig dan het carpoolen aan!

Het dienstwagenpark

Dienstwagens kunnen ter beschikking worden gesteld van werknemers in functie van hun beroepsmatige behoeften. Een dienstwagen is immers louter bestemd voor professioneel gebruik.

Niettemin vereist het beschikken over een dienstwagenpark een zekere organisatie:

- Voer een (via het internet, per e-mail, per telefoon of via een centrale reserveringsdienst) **toegankelijk en gebruiksvriendelijk reservatiesysteem** in;
- Definieer **gebruikscriteria** voor de dienstvoertuigen, zoals bv. de plaats van bestemming (weinig toegankelijk met het openbaar vervoer), het tijdstip van de afspraak, het feit dat er materiaal vervoerd dient te worden, enz.
- Neem in uw beleid met betrekking tot de aankoop van voertuigen **milieuclausules** op (zoals de Ecoscore die de milieuprestatie van het voertuig bepaalt) met het oog op een vermindering van de impact van uw wagenpark op het milieu en dat des te meer aangezien het aankopen van "minder vervuilende" wagens u een onmiskenbaar financieel voordeel oplevert (vermindering van de brandstofkosten en grotere financiële aftrekbaarheid van voertuigen die minder CO₂ uitstoten).
- Ook elektrische wagens zijn interessant indien dienstverplaatsingen onder de 100 km blijven.

Voor ondernemingen van meer dan 100 werknemers die over een wagenpark (van bedrijfs- of dienstvoertuigen) beschikken, **dient** de procedure voor de aankoop/leasing van een nieuw voertuig **absoluut rekening te houden met zijn Ecoscore**.

[Besluit BVP](#)

Voor meer informatie over 'minder vervuilende voertuigen': www.ecoscore.be en [zuinige wagen](#) (uitsluitend CO₂-uitstoot).

Carsharing

Carsharing of autodelen kan een **alternatief vormen voor het beschikken over een dienstwagenpark**. Deze vervoersmodus kan erg nuttig zijn voor werknemers die af en toe beroepsmatige verplaatsingen dienen te verrichten. Zo kan er gewerkt worden met voor uw personeel bestemde abonnementen op naam van het bedrijf. Wat de gebruikskosten betreft, deze hangen af van de duur van de huurperiode van de wagen en het verreden aantal kilometers. Gezien de (veel) lagere kosten is dit een aantrekkelijk alternatief.

Het voordeel van dit systeem is dat het u niet alleen **de mogelijkheid biedt om aanzienlijk wat te besparen** op de aankoop van het voertuig, de verzekering, de reparaties, het onderhoud en het parkeren, maar ook de werkbelasting elimineert, die bij het beheer van een wagenpark komt kijken.

In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er twee carsharingoperatoren actief: Cambio en Zen Car:

Vandaag zijn er al tal van Cambio-stations en regelmatig komen er nog nieuwe stations bij, zowel in Brussel als in de rest van het land. Met het abonnement kan men namelijk gebruikmaken van de wagens in de 3 gewesten van het land.

Sinds kort is in Brussel ook de carsharingoperator "Zen Car" actief, die alleen elektrische wagens aanbiedt; die zijn praktisch voor kleine verplaatsingen, stoten geen polluenten uit en komen tegemoet aan uw interstedelijke verplaatsingsbehoeften die alleen met de wagen haalbaar zijn.

Meer informatie vindt u op www.cambio.be en www.zencar.eu

De taxi

U kunt zich in Brussel ook per taxi verplaatsen, waardoor u geen last hebt van stress in het verkeer en u evenmin tijd verliest met het vinden van een parkeerplaats. Bovendien kan het gebruik van een taxi in het kader van het werk vergemakkelijkt worden door het gebruik van taxicheques.

Om dergelijke cheques te bestellen, neemt u gewoon contact op met de taxibedrijven.

[Meer informatie](#)

Eco-driving

Verminder de impact van verplaatsingen met de wagen op het milieu **door het personeel in te lichten over rijtechnieken** die het mogelijk maken om energie te besparen door het brandstofverbruik te verminderen (20 à 40 %). Deze technieken kunnen aangeleerd worden via **een opleiding**. Bovendien betekent het hanteren van een soepele rijstijl ook dat men de **brandstofkosten drukt** en het aantal en de ernst van eventuele **verkeersongevallen vermindert**.

Verspreid de goede praktijktips onder uw werknemers **via uw intranetsite, uw bedrijfskrant**, enz.

Meer informatie: www.ecodrive.org

Meer info: Info fiche "Het beheer van het wagenpark".

2.5 ORGANISATIE VAN EVENEMENTEN

Wanneer u personeelsfeesten, een seminarie/colloquium, bezoeken van buitenlandse delegaties, een opendeurdag, enz. organiseert, houd dan ook rekening met het mobiliteitsaspect bij uw voorbereidingen.

Kies **locaties die goed bereikbaar zijn** met het openbaar vervoer en de fiets. Voeg bij de uitnodiging een **multimodale bereikbaarheidsplan** en **informeer** de gasten over de verschillende vervoersmogelijkheden die er zijn om zich naar het evenement te begeven.

- Voor de organisatie van evenementen die uitsluitend bestemd zijn voor uw personeel, voert u een **carpool**stelsel in en dat, waarom niet, met dienstwagens.
- Als u een evenement (congres, seminarie, conferentie, enz.) organiseert, kunt u gebruikmaken van de Congreskaart die de MIVB heeft ontwikkeld en die onbeperkt toegang biedt tot het hele MIVB-netwerk gedurende de duur van het evenement. De prijs van de kaart daalt in functie van het aankoopvolume en de duur van het seminarie. Voor meer informatie contacteert u de "[Key Account](#)"-cel van de MIVB of 070/23 2000.
- Voor een evenement dat georganiseerd wordt ter attentie van een extern publiek, kan het gebruik van **minibussen** interessant blijken, terwijl voor grotere evenementen een samenwerking met de MIVB overwogen kan worden.
- Denk ook na over hoe men het evenement kan communiceren, informatie over de duur van een traject is concreter dan over de afstand.
Stel aan de ingang/uitgang van het evenement ook vertrekborden van het openbaar vervoer op. Infos: [NMBS](#) en [MIVB](#)

Vergeet bij dit alles het parkeren niet: reserveer parkeerplaatsen ter attentie van uw bezoekers of informeer hen over een openbare parking in de buurt; denk ook aan het hen ter beschikking stellen van een fietsstalling (vraag nadarhekken aan uw gemeente; hier kunt u de fietsen in alle veiligheid aan vastmaken). Een goed mobiliteitsplan voor evenementen moet ook uitmonden in een betere kwaliteit voor alle bezoekers. Er moet immers ook aandacht besteed worden aan de toegankelijkheid en bereikbaarheid van het evenement voor personen met een beperkte mobiliteit. Merk op dat een goede toegankelijkheid niet enkel rolwagengebruikers en slechtzienden ten goede komt maar ook een veel ruimere groep bezoekers zoals ouderen, zwangere vrouwen, ouders met kinderwagens.

2.6 EEN NOODPLAN HEBBEN BIJ EEN VERVUILINGSPIEK

Sinds 1 januari 2009 is er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een nieuwe wetgeving met betrekking tot **winterse pollutiepieken** (SMOG-alarm) van kracht, waarbij er, in voorkomend geval, verkeersbeperkende maatregelen worden getroffen (snelheidsbeperking, alternerend rijden, enz.). Daarom is het belangrijk dat u zich voorziet van een actie- en informatieplan om de impact van dergelijke maatregelen op uw activiteit te beperken en die van de werknemers, bezoekers (en leveranciers).

Wat uw beroepsmatige verplaatsingen op dergelijke dagen betreft, **dient u de verplaatsingen die met de wagen gemaakt dienen te worden, zoveel mogelijk te beperken**: opteer ofwel voor **alternatieve vervoersmodi** (het stedelijk openbaar vervoer, de taxi, de trein, enz.), ofwel voor het gebruik van **nieuwe technologieën**, waarmee er bv. vergaderingen van op afstand georganiseerd kunnen worden; of stel de afspraak gewoon uit naar een latere datum.

Meer informatie: www.pollutiepiek.be en Info fiche "Een noodplan voor pollutiepieken opstellen".

3 MEER INFORMATIE

ANDERE FICHES RAADPLEGEN

Hieronder een lijst van fiches met betrekking tot dezelfde thematiek:

- De fiscale aspecten van de woon-werkverplaatsingen
- De alternatieven financieel ondersteunen
- Informeren en sensibiliseren
- Aanmoedigen van het stappen
- Aanmoedigen van het fietsen
- Aanmoedigen van het stappen
- Een noodplan voor pollutiepieken opstellen

WEBSITES

www.mobielbrussel.be

www.pollutiepiek.be

www.ecodrive.org

www.cambio.be

www.villo.be

